

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 24 lutego 2020 r.

ZP-NKWR.431.2.7.2020.EK

Pani
Katarzyna Mazur - Żyła
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo –
Wychowawczej
SIEMACHA Spot 24/7
ul. Dworcowa 8/3
50 - 456 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 22-24 stycznia 2020 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy Edyta Kubicka - starszy inspektor wojewódzki i Edyta Kamińska – inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w placówce opiekuńczo – wychowawczej SIEMACHA Spot 24/7 przy ul. Dworcowej 8/3, 50 – 456 Wrocław, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „Domem”.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2020 r.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie przestrzegania praw dziecka, zasadności pobytu dzieci w placówce opiekuńczo - wychowawczej oraz zgodność zatrudniania pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 22 stycznia 2020 roku funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Katarzyna Mazur - Żyła odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Dyrektora, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, indywidualnych rozmów z wychowankami. Kontrola została odnotowana w zeszycie kontroli pod numerem 1.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, których przyczyną może być nieprzestrzeganie przepisów prawa lub błędna ich interpretacja. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Stwierdzone nieprawidłowości nie spowodowały skutków dla kontrolowanej działalności w aspekcie finansowym, jednak miały one bezpośrednie przełożenie na poprawność i skuteczność wykonania ustawowych zadań.

Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu”, należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W toku przeprowadzonych czynności ustalono:

SIEMACHA Spot 24/7 przy ul. Dworcowej 8/3 we Wrocławiu, jest niepubliczną placówką opiekuńczo - wychowawczą prowadzoną przez Stowarzyszenie „SIEMACHA” na zlecenie Gminy Wrocław. Działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr PS-IS.9423.12.2014 z dnia 12 lutego 2014 r. jako Placówka typu socjalizacyjnego i zabezpiecza 10 miejsc dla dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodzin własnych.

Zgodnie z art. 101 ust. 2 ustawy, Placówka funkcjonuje w oparciu o Regulamin Organizacyjny zatwierdzony i wprowadzony z dniem 2 października 2017 r. przez Zarząd Stowarzyszenia SIEMACHA oraz Dyrektora Placówki. Określa on m.in. cele, zadania Placówki, zasady i tryb kwalifikowania oraz kierowania wychowanków, obowiązujące standardy.

W dniu kontroli w ewidencji Placówki wpisanych było 10 wychowanków, w tym jeden pełnoletni. Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora, trzech podopiecznych poniżej 10 roku życia przyjętych zostało w trybie art. 95 ust. 2 ustawy, wraz ze starszym rodzeństwem.

(dowód: akta kontroli str. 14)

Analizie poddano dokumentację wszystkich wychowanków dotyczącą przestrzegania przepisów w zakresie trybu i sposobu kierowania dziecka do Placówki. Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia, dzieci były umieszczane w Placówce na podstawie skierowań wystawianych przez powiat właściwy do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie w oparciu o orzeczenie sądu. W toku czynności ustalono, że wszyscy wychowankowie posiadali prawidłowo wystawiony dokument kierujący do Placówki. Każde dziecko posiadało także wymagane dokumenty, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 1 - 4 rozporządzenia, tj. odpis aktu urodzenia, orzeczenie sądu o umieszczeniu w placówce, dokumenty szkolne (w szczególności świadectwa) oraz dokumentację o stanie zdrowia. Informacja o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach, o której mowa w § 8 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, dotyczyła najczęściej wskazania czy z rodziną pracuje przedstawiciel pomocy społecznej, systemu wspierania rodziny lub powodów, dla których nie jest prowadzona praca z rodziną. W sytuacji, gdy informacje z tego obszaru nie były załączane do dokumentacji przekazywanej w dniu przyjęcia dziecka do Placówki, Dyrektor występował o nie do gminy pochodzenia dziecka, w tym przypadku do Terenowego Zespołu Pracy Socjalnej z rejonu zamieszkania rodziny.

(dowód: akta kontroli str. 27-28)

Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w okresie objętym kontrolą zebrał się dwa razy, w dniach: 27 maja 2019 r. i 25 listopada 2019 r., co jest zgodne z art. 138 ust. 1 ustawy. Każdorazowo z wyprzedzeniem, osoby wskazane w art. 137 ust. 1 ustawy, za wyjątkiem przedstawiciela ośrodka adopcyjnego oraz osób o których mowa w pkt 5 ww. przepisu, tj. lekarza, pielęgniarki, były zawiadamiane o posiedzeniach, z określeniem terminu i dziecka, którego posiedzenie będzie dotyczyło (według załączonego harmonogramu). Zaproszenia do udziału w posiedzeniach Zespołu kierowane były również do: przedstawicieli zespołów terenowej pracy socjalnej, przedstawicieli szkół i sądów, policjantów (dzielnicowych lub pracowników Wydziału Spraw Nietletnich i Patologii Społecznej). W posiedzeniach podlegających ocenie kontrolerów udział wzięli: Dyrektor Placówki, wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, koordynator zespołu wychowawców – psycholog, sporadycznie rodzice, przedstawiciel Działu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu oraz pracownicy pedagogiczni szkół, do których uczęszczają dzieci. Stwierdzono, iż w przypadku dwójki dzieci, których sytuację omawiano, było uzasadnienie by zaprosić również przedstawiciela ośrodka adopcyjnego. Obowiązku tego nie dopełniono, co stanowi nieprawidłowość. Ocena sytuacji dziecka dokonana przez zespół zawierała informacje z obszarów, o których mowa

w art. 136 ustawy. Z każdego posiedzenia po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka sporządzano wnioski wraz z uzasadnieniem, a następnie przesyłano go do sądu. Jest wskazane każdorazowo potwierdzać przekazanie do sądu ww. wniosków. (dowód: akta kontroli str. 27-34)

Wypełniając wymóg opieki nad dziećmi, w Placówce w okresie objętym kontrolą sprawowało ją 4 wychowawców, psycholog – wychowawca oraz dyrektor pełniący również obowiązki wychowawcy. W okresie objętym kontrolą była duża rotacja kadry, w sumie 5 pracowników odeszło z pracy na własną prośbę, uzasadniając ją trudnymi warunkami pracy i sytuacją wychowawczą dzieci. W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji z akt osobowych stwierdzono, iż Dyrektor Placówki oraz wszystkie osoby pracujące z dziećmi posiadały wymagane kwalifikacje zawodowe określone w art. 97 ust. 3 oraz w art. 98 ust. 1 pkt 1, 2 ustawy. Wszystkie wymienione osoby posiadały pisemne oświadczenia i zaświadczenia, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 - 4 ustawy. Zwrócono jednak uwagę na stanowisko osoby, która zgodnie z umową o pracę, została zatrudniona jako psycholog – wychowawca. Posiadała ona kwalifikacje zawodowe uprawniające do pracy z dziećmi zarówno na stanowisku wychowawcy, jak i psychologa. Natomiast obowiązki i zadania na ww. stanowiskach, wynikające z przepisów są zróżnicowane i mają odmienny charakter. Jednocześnie ustawodawca w art. 98 ust. 1 ustawy, nie dopuścił możliwości łączenia obu stanowisk. Dodatkowo, Regulamin organizacyjny jednostki w § 9 ust. 1 wskazuje na zatrudnianie w Placówce psychologa, a nie psychologa – wychowawcy. Wobec powyższego zapisy Regulaminu jednostki w tym obszarze są niespójne z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz stosowanymi w Placówce rozwiązaniami, co stanowi nieprawidłowość. Dodatkowo, przedstawiony podczas kontroli zakres obowiązków ww. osoby dotyczył stanowiska wychowawcy (cyt.: „Zakres czynności na stanowisku **wychowawcy** określa Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. Ponadto wychowawca zobowiązany jest do: (...)”). Wśród wymienionych 16 zadań, tylko jedno dotyczyło faktycznie psychologa – „Dokonywanie diagnozy psychofizycznej wychowanków oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji psychologicznych dzieci”. Równocześnie przedstawione zaświadczenie lekarskie (art. 98 ust. 4 pkt 4 ustawy) o braku przeciwwskazań do pracy osoby zatrudnionej jako psycholog – wychowawca dotyczyło wychowawcy, co nie odzwierciedla rzeczywistości zajmowanego przez pracownika stanowiska i jest to nieprawidłowość. (dowód: akta kontroli str. 35 - 37)

Zgodnie z normą art. 100 ust. 4a ustawy, Dyrektor Placówki w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, winien złożyć do właściwego sądu wniosek o wszczęcie z urzędu postępowania o ponowne wydanie zarządzeń wobec dziecka. W kontrolowanej jednostce obowiązek ten dotyczył dwójki dzieci. W przypadku jednego dziecka przedstawiono przesłany do sądu wniosek, bez opinii gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną, co jest nieprawidłowością, wynikająca z nieprzestrzegania art. 100 ust. 4a ustawy. Drugi wychowanek został umieszczony w Placówce w 2017 r., już po ponad dwuletnim pobycie w innej całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej. W jego przypadku złożenie wniosku zgodnie z normą art. 100 ust. 4a należało do poprzedniej jednostki, co też uczyniono. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej ponad 18 miesięcy, miały uregulowaną sytuację prawną i zostały zgłoszone do ośrodka adopcyjnego. Zwrócono uwagę, by każdorazowo potwierdzać przekazanie do sądu ww. wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 26)

W celu dokonania oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy przeprowadzono indywidualne rozmowy z wychowankami, którzy byli obecni w Placówce i wyrazili zgodę. W dniach kontroli w Placówce przebywało 10 wychowanków, rozmawiano z 7. W toku rozmów ustalono, iż posiadali oni informacje o swoim pochodzeniu, starsi znali również swoją sytuację prawną. Dzieci utrzymywały kontakty osobiste i telefoniczne z członkami rodzin, korzystały także z udzielanych im przepustek do domów rodzinnych. Znały swoje prawa i obowiązki oraz sposoby nagradzania i konsekwencje za nieprzestrzeganie zasad. Wszyscy byli objęci kształceniem i uczęszczali do szkół. Żadne z dzieci nie było objęte systemem nauczania indywidualnego. Potwierdzili pełne wyposażenie do szkół, uzupełniane w razie zaistnienia potrzeby z zapasów z tzw. „szafy papierniczej”. Wychowankowie mieli zapewnioną pomoc w nauce ze strony wychowawców, psychologa, wolontariuszy oraz w szkole. W rozmowie potwierdzali uczestnictwo w dodatkowych zajęciach organizowanych na terenie Placówki oraz w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych (plastycznych, teatralnych, muzycznych, komputerowych, warsztatach ceramicznych, z gier planszowych). Wychowankowie brali udział w wycieczkach organizowanych przez szkoły oraz Placówkę (Karpacz, Kudowa Zdrój, Duszniki Zdrój, Mikoszewo, Wiedeń, Krynica Górská). Wszyscy wymagający wsparcia mieli zapewnione zajęcia specjalistyczne (socjoterapia, logopeda, gimnastyka korekcyjna, terapia pedagogiczna), a także byli poddani oddziaływaniom lekarzy specjalistów (neurolog, stomatolog, psychiatra, kardiolog, laryngolog, nefrolog, alergolog, gastroentolog). Korzystali także z usług Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. W Placówce czuli się bezpiecznie, w trudnych sytuacjach

mogli liczyć na pomoc i wsparcie ze strony opiekunów i wyrażać swoje opinie. Zwracali uwagę na bardzo przyjazną i rodzinną atmosferę panującą w Domu. Respektowane było prawo do poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej, chętni uczęszczali do Kościoła. W Placówce wyznaczono zasady dotyczące wypełniania obowiązków związanych z utrzymaniem czystości i porządku, poprawnego zachowania oraz spędzania czasu wolnego. Przestrzegano prawa do ochrony przed karaniem i poniżającym traktowaniem. Dzieci nie wносиły zastrzeżeń w tym zakresie, jak również nie wносиły uwag dotyczących wyżywienia, zaopatrzenia w odzież i środki higieny osobistej oraz wypłat kieszonkowego, które otrzymywały co miesiąc.

(dowód: akta kontroli str. 41-53)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w placówce opiekuńczo - wychowawczej SIEMACHA Spot 24/27 przy ul. Dworcowej 3/8 we Wrocławiu, **stwierdzono następujące nieprawidłowości:**

1. W uzasadnionych przypadkach na posiedzenie zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka nie zapraszano przedstawiciela ośrodka adopcyjnego.
2. Do wniosku, o którym mowa w art. 100 ust. 4a nie dołączano opinii gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną.
3. Osoba pracująca z dziećmi w Placówce była zatrudniona na stanowisku łączonym jako psycholog - wychowawca.

Wobec powyższego wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Do udziału w posiedzeniu zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka zapraszać przedstawiciela ośrodka adopcyjnego.

Podstawa prawna: art. 137 ust. 1 pkt 6 ustawy dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2019, poz. 1111 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Do wniosku, o którym mowa w art. 100 ust. 4a ustawy, dołączać opinię gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną.

Podstawa prawna: art. 100 ust. 4a ustawy dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2019, poz. 1111 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Uregulować kwestię zatrudnienia w Placówce osoby pracującej z dziećmi na stanowisku psychologa-wychowawcy.

Podstawa prawna: art. 98 ustawy dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2019 r. poz. 1111 ze zm.).

Termin realizacji: 30 kwietnia 2020 r.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2019 r. poz. 1111 ze zm.). Proszę w terminie do dnia **30 kwietnia 2020 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

.....
ZAST. (kierownik komórki do spraw kontroli)

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewa Olejacz

